

Miljöpartiet i Härrydas yttrande över ”Detaljplan för del av Hulebäck 1:34, skola i Djupedalsäng”

Sammanfattning

Miljöpartiet i Härryda ställer sig negativa till placeringen av en ny skola i Djupedalsäng på del av tomten Hulebäck 1:34. Stadsplaneringen ska genomsyras av en helhetssyn som sätter människans och miljöns långsiktiga välmående i centrum. Människor ska ges möjlighet att på ett enkelt och konstruktivt sätt påverka stadens utveckling. Inget av detta har tillgodosetts i arbetet med detaljplan för etableringen av en ny skola i Hulebäck 1:34.

Miljöpartiet pekar dessutom på ett antal brister i underlaget bland annat bristfällig trafikutredning och naturvärdesinventering, starkt försämrad närmiljö för såväl befintliga skolor samt närboende och ett ansvarslost användande av kommunens resurser. Kommunens styrdokument i form av bland annat Befolkningsprognos och Lokalresursplan visar dessutom att ett behov av en ny skola inte föreligger och detta påpekar förvaltningen tydligt i Lokalresursplanen. Skulle ett behov av en ny grundskolan i Mölnlycke föreligga bör den placeras i ett utvecklingsområde.

Planområdet har efter planbeskedet utvidgats och utredningar som exempelvis naturvärdesinventering omfattar inte hela det nya planområdet.

Behov

4.1 Avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet

4A Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer

Kommunens dokument ”Befolkningsprognos 2019-2028” och ”Lokalresursplan 2021-2025” visar båda att det inte finns ett behov av en ny skola i Mölnlycke. I det absoluta närområdet finns (inom 500 meter radie från den utpekade tomten) redan Furuhällsskolan (åk F-5) samt Djupedalsskolan (åk 4-9). Enligt kommunens befolkningsprognos, vilken tar höjd för planerade nybyggnationer, ökar elevunderlaget i Mölnlycke fram till 2022 för att sedan minska. Det finns därmed inte ett behov av en ny skola i det utpekade området. Kommunens planerade utvecklingsområden ligger inte heller i direkt närhet till detta område utan en lämpligare placering bör finnas.

Barnperspektivet

Barnperspektivet saknas genomgående i samrådshandlingarna. Barn ska vara med och utforma samhället. Barnkonvention är lag och för Miljöpartiet är det viktigt att ett beslut som detta som så tydligt påverkar barns vardag, både i de omkringliggande skolornas verksamhet och på fritiden, som

en etablering av en skola i det aktuella området ska föregås av en barnkonsekvensanalys. Långsiktighet är avgörande när det gäller samhällsplanering och ekonomisk politik, att på detta sätt stressa fram ett beslut om placering av ny skola – när ett behov dessutom inte föreligger – är inte att tänka långsiktigt.

Miljöpartiet efterlyser därför en barnkonsekvensanalys som påvisar vilka effekter en etablering av ytterligare en skola i närområdet, i analysen bör minst följande aspekter beaktas:

- på utemiljö för de befintliga skolorna i närområdet, samt den nya skolan
- den pedagogiska miljön i de berörda skolorna
- trafiksituationen
- tryggheten i det berörda området

Trafiksituationen

3.6 Minska antalet dödsfall och skador i vägtrafiken

Två av de politiska inriktningsmålen som var underlag för kommunens översiktsplan från 2012 är:

- Det skall finnas attraktiv och tillgänglig kollektivtrafik med buss och spårbunden trafik.
- Det skall finnas väl utbyggda gång- och cykelvägar.

Två mål som med de liggande samrådshandlingarna åsidosätts.

Närområdet

Områdena kring den aktuella detaljplanen består idag till stor del av grönska och områden med gång-/cykelvägar utan korsande trafik. Detaljplanen och skolan bryter upp denna lugna miljö då den kommer generera mer trafik i omkringliggande bostadsområden, förbi Djupedalsskolan samt Rullstenens och Djupedals förskola. En forskningssammanställning (baserad på svenska och internationella studier) gjord av professor Pia Björklid på uppdrag av Vägverket visar att barn upp till cirka 12 års ålder saknar förutsättningar för att vid alla enskilda tillfällen visa ett trafiksäkert beteende, framförallt miljön i kring och till skolor måste därför anpassas till detta. Barns förmåga begränsas av såväl syn- som hörselutveckling. De kan inte sprida sin uppmärksamhet utan ägnar sig åt en sak i taget. När barn exempelvis cyklar, måste de koncentrera sig på att trampa och manövrera cykeln så mycket att de inte kan uppmärksamma trafiken. Att cykla innebär snarare ett lekmoment än ett sätt att förflytta sig. Så är det ända upp i mellanstadieåldrarna. Detta gör att miljön i och kring skolor måste vara extra säkra och genomtänkta vilket inte är fallet i den aktuella detaljplanen.

Björklid har i ytterligare studier visat på samspelet mellan lärande och den fysiska miljön. Skolorna i Härryda kommun har en unik möjlighet att nyttja naturen i sin närmiljö för att förbättra och fördjupa lärandet. Med så många elever på en mindre yta begränsas dessa möjligheter starkt.

Trafikutredningen

Miljöpartiet vill också peka på stora brister i trafikutredningen då den bygger på underlag från 2012, vilka inte kan anses vara aktuella idag. Då skolan dessutom är en skola med ett upptagningsområde som bedöms vara större än en "vanlig" kommunal skola är en intressantare jämförelse hur det ser ut vid likvärdiga skolor med hämtning/lämning under morgon och eftermiddag än ett brett underlag från 2012. Trafikutredningen drar sina slutsatser om trycket på omkringliggande vägar på årsdygnstrafik (ÅDT). Vid etablering av en ny skola är ÅDT ett irrelevant mått, det intressanta är en mätning som visar hur trafiksituationen ser ut under morgonens lämningsstider och eftermiddagens hämtningstider. Hur trafiken ser ut mitt på dagen och under sommarmånaderna är helt irrelevant.

En bullerutredning och eventuellt behov av åtgärder för att minska buller bör genomföras. Bullerutredningen bör ta hänsyn till såväl byggtiden samt när den nya skolan är drift. Den ska ta hänsyn till trafikflöden till såväl de befintliga som den nya skolan samt specifikt titta på varutransporter.

Kollektivtrafik

Västtrafik har aviserat förändringar i Grön Express linjedragning kommer att förändras och inte längre trafikera nuvarande hållplatser längs Musikvägen. Linje 1 och 2 kommer bara att köras med 30 min-intervall detta innebär att busshållplatsen Högadal (Grön Express) som ligger 700 meter bort är den närmaste busshållplatsen för den nya skolan. Elever utanför Mölnlycke tätort, vilka spås stå för en stor del av den kommande skolans elever, kan därmed inte anses ha tillgång till attraktiv och tillgänglig kollektivtrafik.

Hälsa

11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

11.6 Minska städers miljöpåverkan

Forskning visar att tillgång till ändamålsenliga förskole- och skolgårdar spelar en viktig roll för barns och ungas bildning och i deras sociala och fysiska utveckling. Trots den ökade kunskapen är det inte längre självklart för barn och unga att ha tillgång till en ändamålsenlig utemiljö. Ändrade regelverk och nya förutsättningar inom skolans värld samt ökad konkurrens om mark gör att alltfler barn saknar tillgång till en egen gård och istället hänvisas till närliggande parker och grönområden. En av styrkorna i hela Härryda kommun är våra skolor och deras med stadens mått mätt, stora och gröna skolgårdar.

Folkhälsomyndigheten skriver på sin hemsida att:

”Regelbunden fysisk aktivitet har en mängd positiva hälsoeffekter, både fysiska och psykiska. Effekterna har visats i en rad vetenskapliga studier och kan ses på bland annat kondition, balans, styrka, BMI, sömnkvalitet och koncentrationsförmåga.”

WHO fastslår i en rapport från 2016 att barn är en av de grupper som har absolut störst nytta av gröna ytor. Vikten av detta framhöll man redan 2010 i Parmadeklarationen, med förpliktelsen att varje barn år 2020 skall ha tillgång till en hälsosam och säker omgivning och vardagsmiljö, där de kan leka och utöva fysisk aktivitet.

Boverket rekommenderar att varje skolgård ska vara minst 3000 kvm och ge varje grundskoleelev minst 30 kvm yta/elev. Den aktuella detaljplanen ger i sin ursprungliga form endast 15 kvm/elev och Furuhällsskolan 20 kvm/elev, det vill säga långt under de rekommenderade 30 kvm/elev. Därför utökades planområdet efter planbeskedet, det i sig ett tveksamt tillvägagångssätt, med tomterna 1:771 och 2:182 vilket nu genererar en skolgårdsyta om 23 respektive 28 kvm per elev. Den tillkommande ytan är inte bara vattensjuk utan ligger dessutom utom synhåll för såväl pedagoger på Furuhällsskolan samt den nya skolan varför den inte kan bedömas som en lämplig plats för lek utan snarare känns som ett sätt att komma närmare Boverkets rekommendationer för att få en godkännande på aktuell detaljplan. Enligt PBL ska en friyta vid skola och fritidshem i direkt anslutning till skol-/fritidsbyggnaden. Något som i det aktuella planförslaget varken uppnås för Furuhällsskolan (ett berg mellan skolan och den tillkommande ytan) eller den nya skolan då dess huvudområde samt majoritet av skolgårdsytan är placerat på andra sidan skolbyggnaden. De 23 respektive 28 kvm per elev är därmed missvisande och skolgårdarna är långt från Boverkets rekommendationer om skolgårdsstorlek.

Då skolan planeras anläggas i absolut närhet till två befintliga skolor och två förskolor kommer det inom mindre än en km radie samlas 1 400 skolelever samt runt 200 förskolebarn. Barn leker och på skolgårdar leks det emellanåt högljutt. Bullerutredningen som Miljöpartiet efterfrågar kan med fördel kompletteras med en analys av vilket eventuellt buller som alstras av skolgårdarna samt de närliggande idrottsplanerna samt dess sammantagna effekter på omkringliggande hushåll.

Den efterfrågade bullerutredning måste också påvisa hur en långvarig byggnation klarar av att hantera Naturvårdsverkets riktvärden med hänsyn till intilliggande Furuhällsskolans verksamhet.

Skyddsvärd natur

15.5 Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

Inom det utpekade planområdet finns under främst våren flertalet grodor (bekräftas av Naturskyddsföreningen) som lägger ägg här (grodlek) något som inte nämns i samrådets Naturvärdesinventering. Om lekande grodor finns inom ett planområde måste det undersökas i enlighet med Artskyddsförordningen.

Långsiktig resurseffektivitet

9.1 Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

12.5 Minska mängden avfall markant

Etableringen av en ny skola kommer innebära en överetablering av grundskoleplatser i Mölnlycke. Förvaltningen konstaterar därför att det ekonomiskt mest rationella är att lägga ned en eller flera kommunala skolor. Etableringen av en ny skola inom det förslagna området innebär därför ett resursslöseri både avseende mark- och naturresurser samt ekonomiska resurser i kommunen. Att istället fullfölja förvaltningens underhållsplan av kommunens befintliga skolor samt stötta

förvaltning och rektorer i sin utveckling av den kommunala skolan är därför ett mycket mer resurseffektivt sätt att använda kommunens resurser.

Det finns för kommunen en ekonomisk risk eftersom det inte är säkert att en ny skola får tillstånd att bedriva skolverksamhet, ej heller om den är ekonomisk möjlig för huvudmannen. Detta bör belysas i en ekonomisk konsekvensbeskrivning.